

se niti nadalje ne strašimo težav in stroškov, ki so pri takem podjetju zelo veliki, ter tudi v drugih mestih o priliki uprizorimo podobno gostovanje, ki je največjega pomena v kulturnem in narodnem oziru. — Za prihodnjo sesono pa bi zlasti želeli, da intendancija slov. gledališča vpoštevava v »Lj. Zv.« objavljeni nasvet o rednih nedeljskih popoldanskih predstavah, katere bi tudi bolj oddaljeni Slovenci lahko posetili. * * *

»Ksenija«, slovenska opera V. Parme, se je z največjim uspehom uprizorila dne 26. febr. v zagrebškem gledališču. Vsi hrvaški listi so objavili o glasbi zelo laskave kritike. Libreto nekaterim kritikom ni povsem ugajal; no to je obična usoda vseh libretov, in dasi mu ne pripisujemo dovršenosti, temveč priznavamo nekatere hibe, vendar ne zabimo, da je baš on omogočil glasbeniku uspeh. — G. Parma spisuje že novo opero na neki italijanski libreto, a razen tega mu je obljubil odlični hrvaški pesnik, da zloži libreto za opero, ki se bode svoj čas pela najprej v Zagrebu. — »Ksenija« se uprizori tudi na nemških odrih ter je v ta namen prevzel njeno založništvo E. Berté na Dunaju. Najprej pride menda v Gradcu na oder. Želimo, da bo na tujih odrih nje uspeh takisto sijajen, kakor na slovanskih! * * *

Knjige »Matiče hrvatske«. Matica hrvatska je poslala svoj književni dar za leto 1896. in sicer 10 knjig za letni donesek 3 goldinarjev. Te knjige so:

1) Gjurašin: Iz bilinskoga svieta. Knjiga četrta. (Poučna knjižnica XXI.). VIII. 244 str.

2) Valla: Povjest srednjega veka. Dio III. Svezak drugi. (Svjetske povjesti knj. VII.). IV. 556 str.

3) Adamović: Francuska drama. (Slike iz svjetske književnosti. Svez. IV.). XII. 230 str.

4) Dežman: Izabrani spisi. Uredio i uvodom popratio F. Marković. LV. 230 str.

5) Niz novijih ruskih pripovijesti. Preveo i uvodom popratio M. Lovrenčević. (Slav. knjižnica, knj. IV.). XIX. 316 str.

6) Novak: Nikola Baretić. Pripoviest. (Zab. knjižnica 188—189). 220 str.

7) Badalić: Izabrane pjesme. (Zab. knj. 190—192). 160 str.

8) Osman-Aziz: Na pragu novoga doba. Pripoviesti. (Zab. knjiž. 193—195) 224 str.

9) Leskovar: Propali dvori. Pripoviest. (Zab. knjiž. 196—197). 148 str.

10. Tomić Hermina: Ljubav i sjaj. Igrokaz. (Zab. knjiž. 198 do 199). 132 str.

V svoji zalogi je izdala (za znižano ceno članom Matice) tri knjige:

1) Virgil: Eneida. Preveo Toma Maretić. Uvodom i bilježkama popratio Kol. Rac (Prievoda grčkih i rimskih klasika sv. XIII). XXXI. 316. (Cena za članove 1 gld.).

2) Maculay. Odabrani essayi. Preveo, uvodom i bilježkama popratio V. Krišković. XXXI. 226 str. (Cena za članove Matice 1 gld.).

3) Hrvatske narodne pjesme: Odio prvi: Junačke pjesme. Knjiga prva. Uredili dr. Iv. Broz i dr. Stjepan Bosanac. XXIV. 610 str. (Cena za članove Matice 1 gld. 50 kr.).

Knjige za članove Matice hrv. so se tiskale v 12.000 primerkih.

Posebno toplo se priporočajo »Narodne pesmi«, katerih je tiskala Matica 7000 primerkov. Po mnogoletnem trudu je Matica izdala prvo knjigo, ketera prikazuje »bez razlike vjerovanja, mišljenja i dijalektičnoga govora u jednoj cjelini savkolik hrvatski narod« — Nadaljnje knjige, katere Matica hrvatska izda v bodočih letih, bodo s to prvo knjigo tvorile skupno celoto. Kdor ne izjavi, da neče daljnjih knjig sprejemati, se bode smatral kot naročnik tudi za nadaljnje knjige hrvaških narodnih pesmi, katere kani Matica v bodočih letih izdati.

O Matičinih knjigah sporočimo še obširnejše.

Za sedaj opozarjamo cenjene čitatelje, da se je še mogoče naročiti (za 3 gld.) na letošnje knjige, dokler jih bode kaj. Tudi knjige leta 1894. in 1895. je še mogoče dobiti za isti donesek.

Frisinske památky. Jich vznik a význam v slovanském písemnictví. Podává dr. Václav Vondrák. V Praze. Nákladem »České akademie pro vědy, slovesnost a umění. 1896. 4°. 82 str. 9 facs (Konec.)

Ker je dokazal notranjo zvezo med briž. spom. in izpovednimi vzorci v sinajskem evhologiju, je pojasnil vpliv cerkvene slovenščine na briž. spom. bolj, nego se je moglo doslej trditi, ko smo poznali samo sorodstvo drugega odlomka s homilijo, ki se pripisuje sv. Klementu.

Vondrák izjavlja torej: »Ano, bude nám uznati, že Frisinske památky vznikly na základě církevní slovanštiny a bez církevně-slovanské literatury že bychom neměli též žádných Frisinských památek« (str. 16.). Pa tudi v drugem briž. odlomku so neovržni sledovi cerkvene slovenščine, ker se tam nahajajo celi citati iz staroslovenskih evangelskih prevodov.

Zveza s homilijo sv. Klementa in s sinajskim evhologijem pa vrščuje briž. odlomke v dobo onega gibanja, katero sta v stari Moravi in Panoniji provzročila Ciril in Metod, in to sta tudi Sreznjevskij in Jagić poudarila.

Original druge izpovedne formule (molitve) sinajskega evhologija, ki se nahaja nekoliko tudi v tretjem briž. odlomku, je našel Vondrák, kakor sem že omenil, med staronemškimi spomeniki, in sicer je to tista »Emmeranska molitev«, ki se nahaja v rokopisih. Ker so bili torej brižinski spomeniki posredno ali neposredno pisani na podlagi nemških originalov, je umevno, da se javlja tudi vpliv staronemščine v njih.

Zveza naših odlomkov s staronemškim krščanskim slovstvom dokazujejo Vondráku sintaktični, glasoslovni in grafični razlogi. Ta vpliv se javi v 1. in 3. odlomku ter v sinajskem evhologiju, pa tudi v homiliji sv. Klementa, v kateri je že Vostokov spoznal paralelo k briž. spomenikom.

Vondrákov zaključek je: drugi in tretji odlomek je pisala ista roka, toda v pravopisu so razlike. Iz drugega odlomka se spozna, da je pisal oba Nemec, ker je pisal mnogokrat *b* mesto *p*, *o* m. *a*, *u* m. *o*; vse to se lahko razlaga iz bavarske grafike tedanjih spomenikov. Včasih je popravil v tem smislu narejene pogreške. — V stari bavarsčini se je nadalje izgovarjal končni *e* kakor *a* — v našem spom. pa imamo dva slučaja za *a*,